

Treball de recerca 1r semestre de 1r curs

Campus de l'Experiència

INFLUÈNCIA DE GAUDÍ EN EL TURISME DE BARCELONA

ALUMNES: Ramón Alfonseda, Teresa Camí, Santiago Cruylles, Tere de la Sotilla, Ana Freixa, Cristina Segura i Elena Viñas

TUTOR: Sergi Massana i Mas

Gener 2023

“Tot l’equip que hem fet aquest treball de recerca agraïm el recolzament rebut i el temps que ens han dispensat totes les personalitats que hem entrevistat i que ens han obert una nova finestra de coneixement a l’increïble i màgic mon que representa l’Univers d’Antoni Gaudí. De igual manera donem les gràcies al nostre tutor el Sergi Massana, per orientar-nos i ajudar-nos en aquesta tasca”

ÍNDEX

Agraïments

1. Introducció: metodologia i objectius
2. Moment històric de la vida de Gaudí
3. El personatge “Antoni Gaudí”
 - 3.1. Arquitecte universal
 - 3.2. Naixement, vida i decés
4. Obra de Gaudí
5. Entrevistes amb personalitats rellevants de Barcelona per analitzar i descobrir obra de Gaudí:
 - 5.1. Entrevista Xavier Trias (Candidat a l'Alcaldia de Barcelona)
 - 5.2. Entrevista Gabriel Guilera / Turisme de Barcelona
 - 5.3. Entrevista Silvia Villarroya / Fundació La Pedrera
 - 5.4. Entrevista Carmen Rodríguez / Càtedra Gaudí. ETSAB-UPC
6. Conclusions
7. Referències (bibliografia, webgrafia...)
8. Annexos

1. INTRODUCCIÓ

El present treball de recerca vol exposar la influència d'Antoni Gaudí en el turisme a la ciutat de Barcelona. El moviment modernista és un concepte concret i específic, un art únic, el qual els seus màxims representants són Gaudí i la ciutat de Barcelona. La capital catalana presumeix de colors, formes i geometries desconegudes que plasmen un art molt gaudià.

L'ànim d'aquest projecte neix doncs amb l'objectiu d'aprofundir en l'obra de Gaudí i com inspira, complementa e incideix en el turisme de Barcelona.

Per dur a terme aquest projecte, s'ha recollit informació a través d'un anàlisi documental però, el gruix del contingut ve donat per una sèrie d'entrevistes a diferents personalitats d'àmbits diversos que ens han ajudat a conèixer millor l'obra i el personatge de Gaudí, des de diferents punts de vista molt interessants per la recerca. Així doncs, s'han realitzat un total de 4 entrevistes:

Personalitat	Càrrec	Data i lloc de l'entrevista
Xavier Trias	Candidat Alcaldia Barcelona	La Farga 23 nov 2022
Gabriel Guilera	Turisme de Barcelona	Oficines de TB 30 nov 2022
Silvia Villarroya	Fundació La Pedrera	La Pedrera 30 nov 2022
Carmen Rodriguez	Càtedra Gaudí	ETSAB-UPC 14 des 2022

Després d'aquest petit estudi realitzat, es presenten algunes conclusions, que no resultats, dels quals la majoria han sigut positives i satisfactòries, i que ens han aportat coneixement i curiositat de l'obra d'aquest Geni de l'arquitectura.

Tot i trobar algunes limitacions en l'estudi, l'apartat de conclusions ens donarà a conèixer aspectes importants i interessants sobre aquest projecte, des de el punt de vista dels coneixements adquirits al llarg d'aquest treball de recerca.

2. MOMENT HISTÒRIC DE LA VIDA DE GAUDÍ

Context cultural i polític

Quant a Catalunya el 1852, any de naixement de Gaudí, començar a emergir la Revolució Industrial, iniciada a la Gran Bretanya i imposant-se lentament a la resta de països europeus, com França i Espanya, concretament a Catalunya, l'impacte fou enorme. Els avenços derivats d'ella, com l'electricitat, el ferrocarril i la màquina de vapor, foren el que s'anomena la Indústria moderna. Perquè tingués lloc i es produís el gran creixement econòmic que se'n derivar, calgueren una sèrie de canvis que van suposar una ruptura en tots els sentits i propicià un important clima de canvi.

A Barcelona concretament provocarà canvis no només demogràfics, sinó també socials i culturals. Un dels importants canvis socials i una bona part de població es va concentrar en grans nuclis urbans. Tot començar amb la mecanització de la indústria del teixit, el desenvolupament de tècniques de fabricació del ferro i l'ús de carbó, posteriorment les innovacions s'estengueren a altres sectors econòmics. L'expansió del comerç fou facilitada per la introducció de canals navegables, la millora de les carreteres i de la xarxa ferroviària. La introducció de la màquina de vapor, alimentada per carbó, feu possible uns increments espectaculars en la producció.

Van sorgir diferents grups de classes socials:

- Una alta burgesia industrial i financera —els Girona, Güell, Comillas, Batlló, etc.— radicada a Barcelona.
- Una amplíssima burgesia mitjana —coneguda històricament com a “burgesia catalana” i formada per milers de famílies— que emparentaven amb els propietaris rurals (que encarnen el model “idealitzat” del país) i les classes mitjanes urbanes reciclades, i un altre grup de burgesia comercial.
- La burgesia professional i intel·lectual estava formada per professionals liberals: metges, advocats, arquitectes, professors, etc.
- L'enriquiment de la burgesia i el treball a les indústries van afavorir l'aparició d'una nova classe social, els obrers.

A Barcelona, l'any 1854 es van enderrocar les muralles medievals, va ésser el principal esdeveniment de la història de la ciutat en l'època contemporània. Aquest fenomen canvia l'aspecte de la ciutat, i com a resposta a l'accelerat ritme de creixement, s'urbanitzaren nous espais amb nous materials de construcció, com el ferro i el formigó, que fou possible aixecar edificis més alts i confortables. El 1859 un cop enderrocades les muralles, es van iniciar els estudis previs per dissenyar l'Eixample de la ciutat ideat per Ildefons Cerdà, que buscar ampliar la ciutat basant-se en l'estructura de quadrícules i on s'instal·laria la burgesia industrial. Barcelona, resultat de l'esforç comú dels catalans, acumulava les energies materials i espirituals de totes les comarques del país, tant les interiors com les de la costa. Aspirava a tornar a ser la capital europea que havia estat a la Baixa Edat Mitjana, de la mà de la seva burgesia emprenedora.

Per altra part, el Modernisme a Catalunya va irrompre amb força des de 1885 fins el 1920 i acabar sent un moviment cultural que transcorre dins la Revolució, i que també es desenvolupa a Europa a finals del segle XIX i principis del XX, afectant a totes les manifestacions de l'art, i que arriba a la seva plenitud en l'arquitectura i les arts plàstiques. Uns 30 anys, en els que podem trobar exemples magistrals d'aquest nou moviment arquitectònic que va ser acollit amb entusiasme per l'alta burgesia catalana, culta i amb desitjos d'expressar les seves ànsies de modernització, a més de deixar constància de la seva riquesa.

La primera Exposició Universal d'Espanya l'any 1888, es va organitzar a Barcelona, detonant per que la ciutat es volques en la construcció d'edificis i propiciant multitud de canvis urbanístics. L'auge econòmic fruit, no només de la Revolució Industrial, sinó del desastre del 98 i la pèrdua de les últimes colònies, molts dels que havien "anat a fer les Amèriques", tornaren amb grans fortunes i amb aires de modernitat i desitjosos de canviar les coses. Es el moment de la Renaixença, temps d'exaltació dels valors catalans i una nova burgesia que inverteix en art i cultura.

La Revolució Industrial també va definir grans transformacions demogràfiques, econòmiques i socials que modificaren la societat europea entre finals de XVIII i mitjans del

XIX i també va indicar el gran desenvolupament industrial que comportar el triomf del capitalisme i de la societat burgesa.

Les transformacions demogràfiques i econòmiques es poden concretar en quatre àmbits:

- la revolució demogràfica,
- la revolució agrícola,
- la revolució a la indústria amb les innovacions tècniques, en els sistemes organitzatius i en les fonts d'energia
- i la revolució en el transport i el comerç

Així doncs, el Modernisme va ser un moviment artístic en que l'arquitectura va tenir un gran pes comptant amb grans figures com Lluís Domènech i Montaner, creador d'obres modernistes com el Palau de la Música catalana i l'Hospital de Sant Pau i que mostra les claus per que la seva arquitectura sigui un reflex del caràcter nacional català. Va ser mestre de Josep Puig i Cadafalch que construir la Casa Amatller barrejant els estils romànic, gòtic i barroc. De Josep Mª Jujol, i del que és considerat el màxim representant del Modernisme, Antoni Gaudí.

Antigament, la via que unia la ciutat de Barcelona amb el poble de Gràcia s'anomenava "el camí de Jesús", on quan les muralles van ser enderrocades i amb el nou pla urbanístic de Cerdà, es va traçar el Passeig de Gràcia, on els barcelonins anaven a passejar i gaudir de les botigues més luxoses, i on els empresaris més adinerats volien construir les seves cases. Com, la Casa Amatller de Puig i Cadafalch, la Casa Lleó i Morera de Domènech i Muntaner, l'empresari tèxtil, Josep Batlló la va fer construir en aquest lloc tant emblemàtic, per l'arquitecte més rellevant de la època: Antoni Gaudí, el qual va acceptar amb gust l'encàrrec per així compartir aquell espai amb els millors arquitectes de l'època. El resultat: 3 edificis modernistes únics, realitzats pels arquitectes més importants del Modernisme i rivalitzant per ser la construcció més bella. D'aquí aquesta illa és coneguda, en referència a la mitologia grega, amb el sobrenom de "la manzana de la discordia".

El Modernisme de Gaudí, que va forjar la personalitat de Barcelona, va buscar formes noves en la natura, a més de nous materials i un aire renovat i modern fugint de l'estil bàsic i

poc suggerent de la arquitectura industrial. Una influència que es plasmarà amb materials de construcció amb plantes als edificis i disseny de les façanes. En el cas de Barcelona contribueix inqüestionablement a una transformació per que es una explosió de color, de exuberancia decorativa, de línies ondulades i sinuoses (la línia corba es la línia de Déu, com diria el propi Gaudí) i, de recuperació de totes les arts aplicades a una arquitectura original i innovadora: escultura, pintura, ceràmica i ferro forjat. Un exemple el tenim en la façana de la Casa Batlló, una autèntica explosió de creativitat i materials inspirada en la natura i en la llegenda més coneguda de la cultura catalana, la llegenda de Sant Jordi

En resum, Gaudí va néixer a l'època de la Revolució Industrial: de l'emergència de la burgesia i de la formació del proletariat, de l'èxode del camp i del creixement de la gran ciutat. L'estratègia de la família Gaudí i Cornet, amb cultura però sense capital, seria vendre el patrimoni i fer grans sacrificis per dotar els fills, homes (Francesc i Anton) de carrera universitària i, amb aquesta palanca, emigrar a Barcelona amb també dos salts geogràfics: del poble a la capital de comarca, i d'allà a Barcelona.

3. EL PERSONATGE

3.1- Arquitecte Universal

Gaudí, màxima figura en l'arquitectura catalana, la seva obra va passar de ser ignorada i criticada a aconseguir repercussió internacional i ser el símbol i senyal d'identitat d'una Barcelona cada dia més global. Arquitecte atípic, únic, singular i irrepetible; artesà i artista, mancat de tota limitació en els aspectes creatius.

La seva arquitectura té influències orientals, neoclàssiques, neomudejares, conjuga aquests estils amb materials com el ferro, formigó, vidre i ceràmica i emprant materials reciclats. Gaudí, trenca amb tot l'anterior i crea un nou llenguatge.

Va viure una època caracteritzada pel fort desenvolupament econòmic i urbanístic de Barcelona.

3.2.- Naixement, vida i decés

El dia 25 de juny de 1852, neix a Reus Antoni Gaudí Cornet en el si d'una família humil, sent la professió del seu pare la de calderer, fet que li va permetre al jove Gaudí adquirir una especial habilitat per a tractar l'espai i el volum, mentre ajudava al seu pare i al seu avi en el taller familiar.

La seva facilitat a l'hora de concebre els espais i la transformació de materials va prosperar fins a convertir-se en el geni de la creació en tres dimensions, que posteriorment demostra ser.

Des d'una edat molt primerenca està marcat per una malaltia reumàtica, passant grans períodes de convalescència principal causa del seu caràcter retret i reservat. La seva passió per l'edificació ve dels temps escolars a Reus i als 17 anys es trasllada a Barcelona per a estudiar arquitectura.

En la seva època universitària no destaca per ser un estudiant notable, està més preocupat pels seus propis interessos que per les assignatures oficials, fins a tal punt que el Director d'Escola d'arquitectura en atorgar-li el títol en 1878 va afirmar "Hem donat el títol a un boig o a un geni el temps ho dirà".

En la seva etapa d'estudiant viu dins d'una relativa pobresa, ja que ha de treballar per a costejar-se els estudis, no obstant això, una vegada comença a treballar, com a arquitecte, intenta rescabalar-se de totes les privacions passades, convertint-se en un autèntic dandi, deixant a poc a poc el seu pensament d'ideals socialistes i evoluciona a posicions més conservadores i religioses.

A la Barcelona d'aquesta època no hi havia espai per a joves idealistes com Gaudí, que es trobava al marge que impulsava un grup de burgesos, catòlics, catalanistes i amb aspiracions aristocràtiques. Un d'ells, Eusebi Güell es creuarà en el seu camí, i en l'Exposició Universal de París de 1878 el va atreure, una vitrina de la guanteria Comella, que per la seva bellesa i avantguardisme apuntava ja al modernisme.

En 1883, Güell i Gaudí es van reunir entorn del projecte de la remodelació estètica de la finca Pavellons Güell després del magnífic resultat l'arquitecte entrava així en el cercle del primer mecenes de la ciutat, el qual concep la societat catalana en uns termes fortament paternalistes.

Això va suposar l'entrada de Gaudí al servei de l'elit catalana, caracteritzada per la genialitat i el creixement econòmic d'una banda i la desigualtat i els conflictes per l'altre.

En aquest moment ja molt segur de la seva posició professional, ben plantat i refinat de penetrant mirada, freqüentava el temple de la burgesia, el "Gran Teatre del Liceu". De les obres encomanades per Eusebi Güell, van sorgir grans peces de l'arquitectura moderna, com el Parc Güell, la Casa Güell i la Cripta Güell. També va realitzar obres durant els anys de popularitat, la Casa Batlló, la Pedrera (Casa Milà) i l'inici de la Sagrada Família. Totes aquestes obres posseïen un estil únic amb el segell propi de Gaudí, que després van ser classificades com modernisme català, í que es podia observar en l'essència de les seves

obres més pròximes a la natura que a les pròpies construccions humanes. Així com preferia recrear les seves futures obres amb maquetes a escala que reflectissin perfectament el resultat final.

Gaudí, va romandre solter tota la vida i únicament en una ocasió va proposar matrimoni a Pepeta Moreu, dona atractiva, culta i intel·lectual, corprès per la seva personalitat la va perseguir de manera pacient i tenaç, no obstant, passats quatre anys el seu rebuig li va suposar tal decepció que es va refugiar en el misticisme, comportant-se com un anacoreta totalment centrat en la construcció de la Sagrada Família.

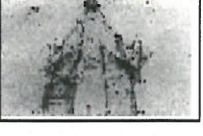
Es diu que els últims anys de la seva vida van ser molt durs per a l'arquitecte, ja que tots els seus sers estimats havien mort, incloent-hi el seu amic Eusebi Güell, a això se li van sumar frustracions amoroses i profundes crisis econòmiques. Gaudí estava arruïnat emocionalment.

Així va ser com va dedicar els seus últims anys de vida vivint en un soterrani de l'Església en construcció, lliurant-se de ple a l'espiritualitat i la conclusió de l'obra. La seva mort va ser tràgica: va ser atropellat per un tramvia, s'encaminava al cap vespre a la Sagrada Família des de l'Església de Sant Felip Neri.

Després del cop va perdre la consciència i ningú va sospitar que aquell ancià indocumentat d'aspecte descarat era el cèlebre arquitecte, i va ser traslladat a l'Hospital de Sant Pau, on posteriorment seria reconegut pel capellà de la Sagrada Família, va morir tres dies després el 20 de juny de 1926. L'enterrament va tenir lloc en el Temple Expiatori després d'un multitudinari funeral: bona part dels barcelonins van sortir al carrer, per a donar l'últim adéu a Gaudí, l'arquitecte més universal que la ciutat havia vist.

4. LA SEVA OBRA

NOM DE L'OBRA	LOCALITZACIÓ	ANY DE CONSTRUCCIÓ	FOTO
Casa Vicens	Barcelona	1878/1883	
Nau Gaudí	Malgrat (Barcelona)	1878/1884 i remodelada 2008	
Fornes Plaça Reial	Barcelona	1879	
Sagrada Família	Barcelona	començà 1883/ 2017	
El Capricorn de Gaudí	Cermei, Catalunya	1884/1885	
Fuente de Hércules	Palau Reial (Barcelona)	1885	
Palau Güell	Barcelona	1885/1900	
Colegiat Teresianas Barcelona	Barcelona	1885/1890	
Pal·ladi de la Casa Tassellada	Barcelona (desfent el seu projecte de 1900, 1902)	1888	
Casa Calvet	Barcelona	1898/1900	
Palau de Gaudí	Alella (Lleida)	1899/1911	
Museu Casa Batlló	Lleida	1899/1903	
Botiga de Güell	Güell (Barcelona)	1899/1901	

Capella Gaudí	Colònia Güell, Pla Colònia Güell	1898/1914	
Park Güell	Barcelona	1900/1914, inaugurat 1925	
Torre Bellesguard	Barcelona	1900/1908/1920	
Portal Miralles	Barcelona (Palau de Guàrdia)	1901	
Sala Terenci	Barcelona (Palau de Guàrdia, Obeliscus 1911)	construït 1903, Obeliscus 1911	
Casa Museu de Gaudí (Park Güell)	Barcelona	1906/1908	
Sala Móra	Barcelona (Rambla, Obeliscus 1911)	1904	
Portal de les Fades	Cornellà, Sant Joan	disenya 1904, construïda 1927, repintada 1983	
Casa Batlló	Barcelona	1904/1908	
L'Orri d'Arges	La Pedra de Llobi (Barcelona)	1903/1908	
Xalet de Cal·lípolis	La Pedra de Llobi (Barcelona)	1903, restaurada 2000	
La Pedrera	Barcelona	1906/1910	
Hotel d'Assoladors (suposada proposta)	New York	1908	
Capella Mare de Déu dels Àngels	Pemagüe (Xile)	construïda 1922, restaurada 2021	

5. ENTREVISTES

Entrevista amb l'Excelentíssim Xavier Trias, Candidat a l'Alcaldia de Barcelona

- Gaudí i especialment la Sagrada Família i el Drac del Parc Güell són les icones més utilitzades com imatge pública nacional i internacional de Barcelona. Quan s'ha de posar una imatge de Barcelona són les dos que s'utilitzen, molt per davant de qualsevol altre monument de Barcelona. Gaudí és un "chollo" per Barcelona. És l'element diferencial.
- Abans dels Jocs Olímpics Barcelona era poc coneguda en el món i no tenia ni de lluny l'atractiu turístic actual. Els JJOO la van posar en el mapa del món i va permetre la modernització de la ciutat i la realització de obres molt importants.
- Ràpidament es va veure que el principal atractiu estava en la obra de Gaudí.
- Gaudí havia estat una figura molt poc apreciada per alguns personatges importants de l'Ajuntament, com per exemple Oriol Bohigas que no volia que es continués la SF per no disposar dels planells de l'arquitecte.
- Se'l considerava un original sense gust ni criteri, una mica boig, excèntric, especialment la SF, però també altres. A més, pel fet de no haver-hi planells del projecte molts pensaven que no s'havia de continuar la construcció ja que no seria la obra de Gaudí. Tots els elements de la SF tenen un significat i un simbolisme, que estava en el cap de l'arquitecte i feia més difícil la continuació.
- A més, la Sagrada Família, pel fet de pertànyer a una Fundació, no pot rebre finançament de les institucions públiques: només donacions privades. Abans dels JJOO, la Sagrada Família rebia molts pocs diners i les obres avançaven molt a poc a poc.
- La visita del Papa Benet XVI va fer que tot el món veies la Sagrada Família i l'Ajuntament es va adonar de que els turistes venien a Barcelona atrets per Gaudí i la Sagrada Família.
- Parlem de la Sagrada Família, però hi ha més obres que atreuen els turistes: Parc Güell, La Pedrera, Casa Batlló. I fora de Gaudí obres com el Palau de la Música va començar a rebre l'atenció que es mereixien, el Modernisme en general. També

altres elements que conformen la imatge de Barcelona: el mar, el barri gòtic, alguns carrers, la gastronomia, Picasso, el Barça,... Tot això fa un conjunt imbatible.

- Després dels JJOO i de la visita del Papa, el creixement del nombre de visitants ha estat exponencial, només tallat per la pandèmia.
- L'any 2019 la Sagrada Família va rebre 102M€ d'ingressos, 97% provinent de les entrades, amb 3.4M de visitants. S'espera arribar a aquesta xifra en 2023.
- Amb aquest ingressos s'ha pogut accelerar la construcció i ara ja es preveu poder la acabar en uns anys (2026/2028?) Les noves tecnologies ajuden a fer-ho.
- I quan la Sagrada Família estigui acabada continuaran havent hi més de 100 M anuals amb els quals s'hauran de fer coses. Quines? La "propietat" de la Sagrada Família és una Fundació canònica autònoma i privada i pot fer-ne el que vulgui. S'espera que una part vagi a ajudes, tipus Caritas.
- Queden coses per fer, algunes difícils i conflictives. Ja es veurà per on continuar. Dependrà del tarannà dels alcaldes futurs i dels seus equips.
- Els diferents Ajuntaments no han fet ni fan un gran ús de la imatge de Gaudí per promocionar Barcelona, es podria fer més. Però també es vol diversificar per atraure un turisme de nivell més alt, més cultural, religiós, congressos, creuers que pernoctin, que no generi reaccions negatives a la població. S'ha de proposar activitats i packs atractius.
- Posar límits al turisme és impossible. L'únic que es pot fer és intentar millorar la qualitat. Una font de turistes no desitjats són els apartaments turístics. La riquesa generada pels turistes és imprescindible per la ciutat.
- Resumint:
 - Gaudí és extraordinàriament positiu per atreure turisme i generar riquesa per la ciutat, és únic.
 - Es podria potenciar més intentant atreure un turisme de més nivell.
 - S'ha de controlar millor el turisme actual.
 - Desenvolupar idees creatives i positives per fer un bon ús del recursos generats per Gaudí, especialment els de la Sagrada Família.
 - En Ramon Alfonseda va llençar la idea de fer un dia Gaudí tots els anys, amb activitats relacionades, que tinguin abast internacional. La idea ha semblat bona a tots els entrevistats. Ja veurem qui la posa en marxa.

Fotografia 1: companys del treball amb l'entrevistat senyor Xavier Trias (2022).

Entrevista amb Carmen Rodríguez, coordinadora científica

Càtedra Gaudí. ETSAB-UPC. Historiadora d'Art. Especialitzada en Arquitectura Segles XIX i XX.

Càtedra Gaudí:

- Creada el 1956 en el moment que la seva figura començava a rebre consideració internacional:
 - Exposició Moma 1957/58.
 - Llibre George Collins dins de la col·lecció Masters of World Architecture.
 - Monografia Gaudí escrita per Sert 1960.
- La seva feina s'ha fonamentat en la docència, la documentació i l'arxiu, la recerca i la participació en exposicions científiques i divulgatives i en altres programes de projectes similars d'àmbit internacional:
 - Té el projecte d'integració de tots els fons i arxius, fotografies i documents per crear un catàleg únic i hiperconectat.
 - Tot i això, rep poques ajudes públiques i no hi ha cap curs Gaudí dins de la carrera d'arquitectura, només com optatives i dins dels Màsters.
- El director, fins final 2022, és en Juan José Lahuerta. La Carmen Rodríguez és la Coordinadora científica i professora. Compten amb la col·laboració a temps parcial d'una becària.
- Van organitzar l'exposició (Re)Conèixer Gaudí, Foc i cendres, del novembre 2022 al març 2023, que va continuar a París fins el juliol 2023.

Gaudí i el turisme a Barcelona

- La figura pública d'en Gaudí ha canviat molt en el temps: de ser desconegut a ser l'únic que concentra grans multituds de turistes, el puntal indiscutible del gran negoci turístic que és Barcelona.
- Gaudí és interpretat i transformat en una espècie d'arquitecte per una banda genial i per l'altra, sant: és l'arquitecte de Déu, l'arquitecte transcendent.
- En els mitjans, la figura d'en Gaudí ha passat per diverses èpoques de projecció:
 - Fins la seva mort al 1926 s'utilitzava la seva obra dins de la poca promoció feta en aquells anys.

- o 1926 – 1950 poca presència, més a l'estranger.
- o 1950 – 1990 l'Ajuntament comença a incloure la seva obra en les publicacions turístiques i planells de la ciutat.
- o 1956 celebració del centenari de la seva mort i es va recuperar la seva figura. El franquisme el promociona.
- o 1956 creació de l'Associació d'Amics de Gaudí, data que també es va fundar la Càtedra Gaudí de l'Escola Superior d'Arquitectura.
- o 1963 inauguració de la Casa Museu Gaudí al Parc Güell.
- o 1992, JJO.
- o 2002, Any Gaudí.
- o A partir 2002 fins avui, projecció màxima i total.
- o Els usuaris de Tripadvisor acaben d'escollir la Sagrada Família com el monument més bonic a nivell mundial per davant de Notre Dame de Paris, segons l'enquesta.
- Hi ha quantitat de restes de la presència d'en Gaudí en el turisme a Barcelona, abans inclús de la seva mort i després, alguns exemples:
 - o Postals de les seves obres, revistes satíriques, cançons i caricatures de tot tipus, és un personatge molt conegut quan encara viu i després de la seva mort, això s'exagera.
 - o Publicacions a Guies franceses.
 - o No do 1952/56 mostrant els turistes a Barcelona admirant obres seves.
 - o Revista Destino, Gaudí turisme anys 50/60.
 - o 1952, pel·lícula Piedras Vivas, presentada a Ancona (Itàlia).
- Durant aquest anys s'han fet diverses exposicions de la seva obra:
 - o 1956 expo Tinell
 - o 1957 expo Moma Nueva York
 - o 1964 expo Gaudi Madrid
 - o 2022 expo MNAC organitzada per la Càtedra Gaudí

Situació actual

- Gaudí és el punt central del turisme de Barcelona però no es toca la part cultural. El desenvolupament d'una "explotació" comercial de l'obra de Gaudí és complicada, potser

impossible. Ara es tracta de rescatar Gaudí del seu propi èxit amb la seva desaparició de la seva comprensió científica:

- o La major part de les obres de Gaudí són privades i tenen una explotació comercial o no tenen. Les públiques són el Parc Güell i el Palau Güell. La resta privades.
- o Consell Gaudí: agrupa totes les institucions que tracten amb Gaudí però té molt poca activitat, s'ha de millorar i activar.
- o La visió més cultural de Gaudí està molt poc desenvolupada, es presta poca atenció al balanç entre benefici econòmic i interès cultural. La mateixa Càtedra te poques ajudes:
 - Una mica d'ajuda de la Generalitat per restaurar uns dibuixos de Gaudí.
 - En el 2016 varen trobar peces Gaudí que avui ja estan restaurades i entregades al Museu del Disseny Gaudí.
 - Tenen 3 magatzems plens de peces de Gaudí per restaurar i exposar.
 - La mateixa Càtedra té poques sol·licituds, només material d'arxiu.
 - S'ha de donar a conèixer el patrimoni de l'Escola.
- o Turisme de Barcelona no sap res de Gaudí cultural.
- o En els Llocs Gaudí no hi ha llibreries, només *gadgets*.
- o Gaudí no està en les assignatures de l'Escola, ni tampoc dels arquitectes modernistes, només com optatives i en el Màster.
- o La quantitat de llibres que hi ha sobre Gaudí és enorme i hi ha molts estudis fets i fent-se.

L'obra de Gaudí

- “L'obra Gaudí, no és Modernisme, és Gaudinisme, és una barreja d'un coneixement de l'art, d'un molt profund coneixement de la història i posat tot a dins el “turmix” amb el neogòtic, el barroc i mudèjar, i va sortir el GAUDINISME”.
- S'ha discutit molt sovint l'aspecte religiós, encara que no sempre es pot fer una lectura religiosa del Gaudí, també hi ha aportació laica.
- Hi ha pocs escrits d'en Gaudí, sí que escrivia un dietari, que explicava que en els seus anys d'estudiant 1879, treballava per diners ja que no tenia cap suport econòmic.

- Gaudí té un gran coneixement d'arquitectura i de cultura, no és un geni aïllat sinó que està totalment lligat a l'arquitectura. La seva obra utilitza els seus coneixements, no surt només de la seva imaginació.
- Gaudí no ha creat escola, però sí que hi ha el GAUDINISME, format per un grup d'arquitectes seguidors com el Rubio Bellvé i Cèsar Martinell, qui va escriure un llibre amb el nom de Gaudinisme.

Fotografia 2: companys del treball amb l'entrevistada a la Càtedra de Gaudí (2022).

Entrevista amb en Gabriel Guilera, responsable de Reputació del Consorci de Turisme de Barcelona

El Consorci de Turisme de Barcelona, en endavant CTB, és una entitat públic-privada:

- o 45% del Ajuntament.
- o 45% de la Cambra.
- o 10% Fundació Barcelona Promoció.
- o 800 empreses són membres del CTB i venen els seus productes a través de la web.
- o Fundat el 1993.
- o Pressupost CTB: 40/50 M.
- o Inversió anual en promoció del turisme a Catalunya:
 - Generalitat: 25 M.
 - Diputació: 20 M.
 - Ajuntament: 5 M.
- o Inverteixen 5 M en promoció de BCN:
 - Viatges a fires professionals.
 - Acompanyats d'empreses, 10/20.
 - No utilitzen Gaudí, actualment.
 - Treballen amb els intermediaris: operadors, agències, cadenes d'hotels.
 - Mitjans de comunicació.
- o La inversió en promoció de BCN és proporcionalment inferior a la d'altres ciutats mundials.
- o Els ingressos del CTB venen de:
 - El CTB cobra una comissió per la venda.
 - Els productes són actes turístics, no venen productes físics: entrades, packs...
 - N'hi ha 188 actualment.

Barcelona ha estat la revelació turística a Europa en els últims 20 anys:

- Punts forts principals: la seva singularitat, la localització, l'oferta i l'estil de vida.
- 2022: 3/4 M turistes (2019: 18.5M de turistes).

- Des dels JJOO (1992), es va posar Barcelona en el mapa i es van fer moltes millores a la ciutat.
- L'any Internacional Gaudí (2002) el turisme creix de manera exponencial
- Els dos productes estrella de Turisme de Barcelona són: Bus Turístic i BCN CARD
- El que més valoren els turistes, segons enquestes és: oferta arquitectònica (Gaudí i altres), cultura, gastronomia, caràcter de la gent.
- El que menys: soroll, neteja, inseguretat (aquest tema acaba afectant a molt poca gent i té poc impacte sobre la imatge de la ciutat, malgrat el que pensem el barcelonins).
- El turisme de congressos és molt important actualment. Ha crescut molt més que el vocacional, abans del 2002 ja acollia congressos. Ara Barcelona Convention Bureau (40 anys de vida)
 - Presentació de la candidatura de Barcelona per organitzar congressos.
 - Quan un congrés es celebra a Barcelona, té més assistents.
- El turisme de creuers també ha crescut molt. Interessaria reduir el que no dorm a la ciutat perquè consumeix/gasta molt poc i ocupa molt espai.
- El turisme d'EEUU és interessant i important:
 - Gasten més
 - A Barcelona, només van aquí
 - Desestacionalitzen, hi ha turisme tot l'any
 - Van deixar de venir després de l'atemptat NY, però ara ja han tornat
- Ara es posa l'èmfasi en la oferta científica.
- A l'octubre 2022 1/3 dels turistes van venir d'altres continents.
- Importància primordial de disposar d'un aeroport capaç.

Turisme a Barcelona:

- El turisme és bo per la ciutat: crea riquesa i genera llocs de treball de fàcil accés, per gent menys preparada. Però, hi ha oposició al Turisme, es defensen línies de decreixement, hi ha massa turistes:
 - Últimament ha baixat una mica l'oposició, des de que el turisme el porta el PSC.

- L'oposició diu que es privatitza l'espai públic i els seus beneficis generats, però es socialitzen els problemes, afecten a tothom.
- Línies futures de desenvolupament del turisme a Barcelona:
 - Adaptació a temes actuals: sostenibilitat.
 - Millorar la reputació de la ciutat.
 - Turisme de qualitat, créixer en els segments que aporten més valor: Barcelona Premium, des de 2009: singularitat, cultura, gastronomia, esdeveniments, congressos, compres...
- La reputació és primordial:
 - La imatge de Barcelona és bona, millor del que pensem els barcelonins
 - El que fan els turistes, es fa molt bé a Barcelona, com passejar: la ciutat té una dimensió humana, assumible, i el menjar.

Gaudí:

- 9 edificis de Gaudí a Barcelona catalogats Patrimoni de la Humanitat.
- Gaudí és clau per l'atracció de turistes a Barcelona, és absolutament troncal des de 2002:
 - Exemple: New York Times va treure fa 2 setmanes proposta escapada 36h a BCN amb foto Parc Güell.
 - Constitueix una obra plàstica molt reconeguda.
 - Gaudí és un material sòlid sempre disponible.
- Ara ja no es treu Gaudí a la portada com element d'atracció principal:
 - Massa turisme concentrat, queixes, pressió veïnal.
 - Últims 5/7 anys ja no es posa Gaudí com bandera.
 - El gran anunci va ser l'any Gaudí, en el 2002.
- Quan no coneixen Barcelona, es presenta Gaudí (si ja la coneixen presenten altres coses actuals).
- No està previst fer cap commemoració pel 2026, 150 aniversari mort de Gaudí, però queda temps.

En general el turisme continuarà creixent, la gent vol viatjar, no para mai:

- És molt difícil posar límits al turisme.

- S'han de reforçar els punts forts sempre (com fa la Coca Cola), tot i lluitar contra l'avorriment de presentar sempre els mateixos temes.
- El producte Barcelona és bo, és la principal marca turística del estat espanyol.

Entrevista amb Silvia Vilarroya, Fundació Catalunya La Pedrera

Gaudí a Barcelona:

- L'atractiu de Gaudí com imatge de Barcelona va començar ja quan es construïen les seves obres:
 - 1911 expo de Gaudí a Paris patrocinada per Güell.
 - Postals turístiques amb obres de Gaudí.
 - Guies turístiques franceses 1911 parlant de La Pedrera i Sagrada Família.
 - El turisme de Gaudí ja va començar en aquella època.
 - Asociación para la Atracción del Forastero, avantpassat del CTB.
- El modernisme també va tenir molta oposició: en el 1920 alguns ho veien com una aberració: la seva conservació era deficient.
- Més tard també hi ha hagut oposició: Oriol Bohigas estava totalment en contra de que es continués construint la Sagrada Família. Volia que es deixés com estava.
- 1952, 1a expo de Gaudí a Barcelona realitzada pel Col·legi d'Arquitectes i els Amics de Gaudí, pel centenari del seu naixement.
 - 1956 Exposició de Gaudí al Moma, igual que la del 1952 a Barcelona, promoguda per Collins.
 - Després d'això, molts estudiosos i joves, molts estrangers, van començar a estudiar la seva obra.
- 1980 whisky japonès amb la marca Gaudí.

L'arquitectura de Gaudí

- És molt completa, no són només exteriors, sí que inclou disseny interior.
- És molt avançada tècnicament: a La Pedrera no hi ha parets mestres.
- Gaudí era un geni que estudiava i aprenia molt dels altres, especialment internacionalment. No és un boig, sinó que ho tenia tot molt ben estudiat: sistema de ventilació creuada, per exemple.
- A partir de 1970, es comença a posar en valor i a mantenir la seva obra, molta era de propietat privada.
 - Es declaren 5 obres de Gaudí com béns culturals d'interès nacional

- 1980 es neteja el segon edifici de Gaudí com part de la campanya “Barcelona posa’t guapa”.
- Triguen 10 anys en restaurar La Pedrera, 1990-2000.
- A partir d’aquí, es comença a utilitzar l’Obra per difondre i atraure turisme.
- 1990 1A gran exposició a La Pedrera, pel Quadrat d’Or, Olimpíada Cultural.
 - Gaudí explota.
 - Després dels JJOO comença a arribar turisme en quantitat.
- La Pedrera va ser el primer edifici de Gaudí obert al públic per visitar: les Golfes i el terrat
- Avui pertany a la Fundació Catalunya La Pedrera, del BBVA, amb altres edificis i institucions: Sant Benet, Mont Rabell, alguns hospitals, Fundacions, ...
- 1996, Any Internacional de l’Arquitectura a Barcelona: va venir molta gent interessada en arquitectura.
- 2002, Any Gaudí, dirigit per Daniel Giralt Miracle:
 - Difusió de Gaudí en el mon.
 - Amb rigor científic i visual.
 - Més edificis de Gaudí oberts: Sagrada Família, La Pedrera, Parc Güell, Palau Güell i els que vindran...
 - Actualment, es pot visitar casi tot.
- La Pedrera està actualment i des de fa anys al màxim d’utilització de la capacitat de visites.
- Amb Gaudí, s’atrau turisme cultural, hem de poder aprofitar-ho.
- El turisme és un mal menor que hem de limitar i controlar.
- Tractar cada turista com es mereix, diferenciant en funció del que pot/vol aprendre i Gaudí permet fer-ho.

Resumint:

- Gaudí és una gran oportunitat per Barcelona.
- Hem de cuidar molt el seu patrimoni, mantenint i millorant.
- Hem de difondre la seva obra.
- Presentar-la de manera diferents segons l’oient.

6. CONCLUSIONS

A continuació, plantejem una sèrie de conclusions un cop acabat el nostre estudi sobre la influència de Gaudí en el turisme de Barcelona. Així mateix, exposem també unes millores qualitatives per augmentar i millorar la influència estudiada:

Gaudí ha estat i és cabdal sobre el turisme a Barcelona, constituint el principal atractiu pels turistes de la ciutat: "Gaudí és únic" és una oportunitat.

- Ja era conegut abans de morir. Va passar molts anys no sent reconegut, especialment a Barcelona, però anys després la seva projecció va ser exponencial fins al dia d'avui.
- La Sagrada Família va ingressar l'any 2019 104.2 Milions €.
- Quasi sempre que es mostra una imatge de Barcelona es posa una obra de Gaudí.

Gaudí com a "mina d'or" incalculable per Barcelona.

- 10,3 Milions de visitants a monuments Gaudí a Barcelona 2019.
- Ingressos de 195 Milions € en ingressos directes per venda d'entrades.
- Barcelona ingressa 9600 Milions € per turisme. 1/3 d'aquesta facturació ve per l'obra de Gaudí que fan un impacte global de 3000 Milions €.
- Visitants Sagrada Família:
 - Any 1994: 700.000
 - Any 2000: +1 Milió
 - Any 2019: 4.7 Millions

Algunes fites fonamentals en el creixement del turisme a Barcelona han estat lligades a Gaudí (any 2002: 3/4 Milions any 2019: 18.5 Milions de turistes).

- L'any 1956 actes pel centenari del seu naixement
- A partir de 1970 es comença a posar en valor i a mantenir la seva obra

- 1990 1ª gran exposició a La Pedrera fet pel Quadrat d'Or, Olimpíada Cultural i l'any 2002 es va fer l'any Gaudí , també a l'any 2010 va haver la visita del Papa i consagració de la Sagrada Família.
- Sagrada Família és el monument mes visitat de Barcelona, deixant mes de 100 Milions ingressos anuals.
- Una enquesta de "Trypadvisor" ha escollit la Sagrada Família com el monument més bonic del món.

Aquest desenvolupament tant exponencial està actualment molt discutit i s'hauria de treballar molt més, de manera més profunda i coordinada per poder treure de Gaudí tot l'impacte positiu possible per la ciutat.

- La marca Gaudí funciona sola, actualment hi ha poca inversió i recolzament de les Institucions.
- La major part dels monuments son privats i son explotats en sentit únicament econòmic.
- El recolzament a la seva Càtedra és molt baix i no hi ha coordinació entre les diferents entitats involucrades i destacar que actualment no existeix cap assignatura sobre Gaudí ni el modernisme a la Facultat d'Arquitectura.
- El volum de turisme genera reaccions negatives en les zones concretes més afectades i es tracta d'un turisme molt superficial.
- Hi ha poc turisme lligat al Gaudí mes cultural, que podria ser de més nivell i menys nombrós, això seria més interessant per Barcelona.

En aquest context seria molt positiu constituir (o potenciar lo que ja existeix) un organisme centralitzador i desenvolupador de possibles accions per potenciar al màxim l'impacte tant positiu que Gaudí ja té sobre el turisme i la imatge de Barcelona: no es tracta de créixer molt més en quantitat sinó en qualitat.

- Possibilitat d'organitzar el "Dia Gaudí" un cop l'any.

A continuació, llistem un conjunt de millores per aportar més valor a la ciutat de Barcelona, així com un Gaudí més cultural que ens pot portar un turisme de major qualitat; donat que Gaudí genera una quantitat d'ingressos públics i privats molt importants, però al mateix temps, afecta per la quantitat de turisme que genera a alguns ciutadans en alguns barris de Barcelona:

- Dedicar un percentatge del total ingressat a entitats de beneficència, actualment sols es fa a Càritas.
- Reinvertir en millores pels ciutadans, en els entorns dels edificis Gaudí, afectats per un cert volum de turistes.
- Promocionar la Barcelona-Gaudí-Cultural.
- Potenciar la "Càtedra Gaudí". Recuperar, actualitzar i donar a conèixer tota la seva obra.
- Fixar el Modernisme com assignatura obligatòria a la Facultat d'Arquitectura.

7. REFERÈNCIES

Ajuntament de Barcelona. (2014). El sector turístic en Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

Disponible a:

https://ajuntament.barcelona.cat/turisme/sites/default/files/documents/150514_el_sector_turistico_esp.pdf

Casa Batlló. (s.d.). Barcelona i el Modernisme. Casa Batlló, Gaudí Barcelona. Disponible a:

<https://www.casabatllo.es/ca/antoni-gaudi/barcelona/modernism/>

Casa Batlló. (2022). L'Any Internacional de Gaudí. Casa Batlló, Gaudí Barcelona. Disponible a:

<https://www.casabatllo.es/figura/ano-internacional-gaudi/>

Charles River Editors. (2017). Antoni Gaudí: La vida i el llegat del arquitecte del modernisme Català. *CreateSpace Independent Publishing Platform*.

Cugat Tarridas, N. (2022). Los Pabellones Güell, una joya de Gaudí deteriorada hasta el olvido. *La Vanguardia*. Disponible a:

<https://www.lavanguardia.com/cultura/20221215/8634441/pabellones-gueell-joya-gaudi-de-scuidada-olvido.html>

Fundació Catalunya-La Pedrera. (s.d.). El Cafè de La Pedrera fa 100 anys. *La Pedrera Inèdita*.

Disponible a:

<https://pedrerainedita.lapedrera.com/ca/aportacions/el-cafe-de-la-pedrera-fa-100-anys>

García, J. (2015). 10 Hechos sobre Gaudí que seguramente no conocías. Sección, revista de Arquitectura. Disponible a:

<https://www.seccion.es/arquitectura/10-hechos-sobre-gaudi-que-seguramente-no-conocias/>

Güell, X. (2019). Yo, Gaudí. *Editorial Galaxia Gutenberg*.

La Pedrera. (s.d.). Gaudí, la figura: La vida de l'arquitecte Antoni Gaudí. La Pedrera.

Disponible a:

<https://www.lapedrera.com/ca/arquitecte-antoni-gaudi/figura>

Ruiz, G. (2009). Gaudí: Locura, genialidad y devoción. Sobrehistoria.com. Disponible a:

<https://sobrehistoria.com/gaudi-locura-genialidad-y-devocion/>

Solidaridad y Medios. (2014). ¿Cómo fue realmente la personalidad de Antoni Gaudí?

Solidaridad Integral en los Medios de Comunicación. Disponible a:

<https://www.solidaridadymedios.org/como-fue-realmente-la-personalidad-de-antoni-gaudi/>

Tarragona, J. M. (2013). Gaudí. El hombre y su obra. Blog Antoni Gaudí. Disponible a:

<http://www.antonigaudi.org/>

8. ANNEXOS

CRONOLOGIA DE LA CASA MILA "LA PEDRERA" (1906-2012)

1905

Pere Milà i Camps (Barcelona, 1873 – 1940) i Rosario Segimón i Artells (Reus 1871- Barcelona 1964) es casen.

© Arxiu Fundació Catalunya-La Pedrera

9 de juny de 1905

Rosario Segimón compra a Josep Antoni Ferrer-Vidal i Soler una torre amb jardí, que ocupava una superfície de 1.835 m², situada al passeig de Gràcia 92.

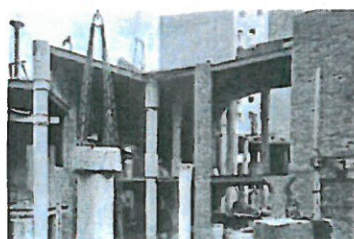
13 de setembre de 1905

El matrimoni Milà presenta una instància a l'Ajuntament de Barcelona en la que es sol·licita permís per enderrocar el xalet existent i encarreguen a Antoni Gaudí la construcció de la seva nova casa.

2 de febrer de 1906

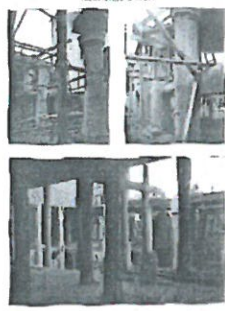
Es presenten a l'Ajuntament de Barcelona els plànols del projecte signats per Antoni Gaudí i es sol·licita el permís d'obra. S'inicien les obres de construcció.

© Arxiu Càtedra Gaudí

27 de desembre de 1907

Il·lustració Catalana

Denúncia de l'Ajuntament de Barcelona perquè uns dels pilars de la façana ocupava una part de la vorera del passeig de Gràcia.

17 d'agost de 1908

L'Ajuntament de Barcelona obre un expedient perquè l'edifici excedia el volum de construcció permesa. Es requereix als propietaris la legalització mitjançant el pagament d'una multa o bé l'enderrocament de les golfes i el terrat.

28 de desembre de 1909

La Comissió de l'Eixample va certificar que l'edifici tenia caràcter monumental i no havia d'ajustar-se estrictament a les ordenances municipals.

5 de juliol de 1910

Finalment, es concedeix el permís d'obra.

22 de desembre de 1910

A requeriments de la Sra. Milà, Gaudí signa el certificat de final d'obra del pis Principal, en el que s'indica que un cop acabades les obres de la resta de la finca es subscriurà un nou certificat.

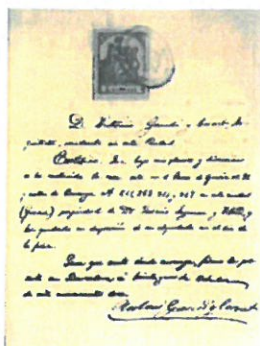
Octubre de 1911

S'obté el permís de l'Ajuntament de Barcelona per poder habitar el pis principal. Els Milà s'hi traslladen.

© Col·lecció de Lucien Roisin / Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya
Ref. ACM-9-3755p

31 d'octubre de 1912

Gaudí certifica el final de les obres, en el que declarava que d'acord amb els seu plànols i la seva direcció s'havia enllestit l'obra i tota la casa estava en disposició de ser llogada.

La singular estructura de l'edifici i la relació entre Gaudí i Milà, van ser objecte d'acudits publicats en revistes satíriques de l'època.

1929

S'instal·la la primera botiga en la planta baixa de l'edifici, la sastreria Mosella.

1936

L'any 1936 La Pedrera va ser confiscada pel Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC). Durant bona part de la guerra va ser la seu de la Conselleria d'Economia i Agricultura, amb la residència particular del Conseller, Joan Comorera, (Cervera, 1894 – Burgos, 1958), en el pis Principal.

1946

Rosario Segimón, vídua feia 6 anys, ven l'edifici a la Immobiliària Provença però continua vivint al pis Principal fins a la seva mort l'any 1964.

1953

La Immobiliària Provença encarrega a l'arquitecte Francisco Juan Barba Corsini la construcció de tretze apartaments a les golfes de l'edifici.

30 d'octubre de 1962

La Pedrera s'inclou en el catàleg del Patrimoni Artístic de la ciutat de Barcelona. Era el primer inventari que es redactà a l'Estat espanyol per tal de tenir cura de la conservació dels monuments de la Ciutat. Categoria A/Cap.1.

Dona caminant davant de La Pedrera durant la nevada de l'any 1962.

© Col·lecció MACBA. Centre d'Estudis i Documentació. Fons Xavier Miserachs.

20 d'agost de 1969

El Govern espanyol l'inscriu a com a Monument Historicoartístic d'Interès Nacional. D. 17/94/1969,24-7; BOE 20/8/1969. Nivell A (Bé Cultural d'Interès Nacional), màxima categoria de protecció.

2 de novembre de 1984

La UNESCO l'inscriu com a Bé Cultural del Patrimoni Mundial pel seu valor universal excepcional, ref. 320bis, segons els criteris (i)(ii)(iv):

Criteri (i): L'obra d'Antoni Gaudí representa una contribució creativa excepcional pel desenvolupament de l'arquitectura i la tecnologia de la construcció de finals del segle XIX i principis del segle XX.

Criteri (ii): El treball de Gaudí representa un important intercanvi de valors estretament associats amb els corrents culturals i artístics de la seva època, representat pel Modernisme a Catalunya. Va anticipar i influir en moltes de les formes i tècniques que eren adients per al desenvolupament de la construcció moderna al segle XX.

Criteri (iv): El treball de Gaudí descriu una sèrie d'exemples destacats en la tipologia de construcció de l'arquitectura de principis del segle XX, tant residencials com públics, per al desenvolupament dels quals va fer una contribució significativa i creativa.

Desembre de 1986

Caixa Catalunya compra l'edifici a la Immobiliària Provença.

1987

S'obre a la visita el terrat de La Pedrera, fins aquell moment inaccessible al públic i es comencen les obres de restauració, que duraran 10 anys, per convertir La Pedrera en un Centre Cultural obert a tothom.

Juliol de 1992

S'inaugura la rehabilitació del pis Principal com a Sala d'exposicions temporal amb l'exposició "Avantguardes a Catalunya", que formava part del programa cultural dels JJOO'92.

Desembre de 1994

Inauguració de la planta soterrani (antigues cotxeres) com a Auditori.

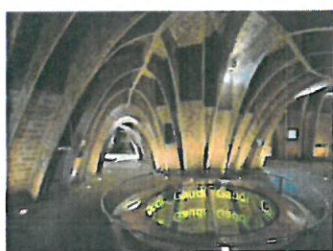
Juny de 1996

Finalitzen les obres de restauració de tot l'edifici.

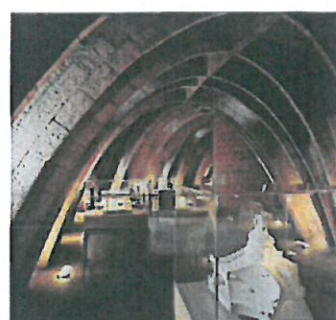
L'edifici es va lliurar simbòlicament a la ciutat el 27 juny 1996 amb el lema

"Per Barcelona no donem un gra de sorra però a tota una Pedrera".

S'inaugura "l'Espai Gaudí" a les golfes de l'edifici, un espai museístic per donar conèixer la vida i l'obra de Gaudí, i que obté el premi ACCA (Associació Catalana de Crítics d'Art) a les millors iniciatives culturals i

artístiques de l'any, perquè representa la culminació del procés de restauració i dignificació de La Pedrera i un dels testimoniatges més fefaents dels innovadors plantejaments estructurals d'Antoni Gaudí.

1997

La Generalitat de Catalunya atorga el Premi Nacional de Cultura dins l'apartat Patrimoni Cultural per la restauració de les golfes i el terrat de La Pedrera.

Juliol de 1999

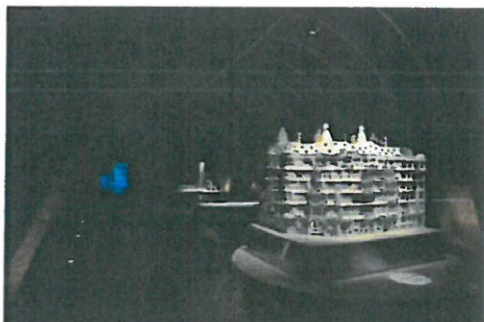

S'inaugura El Pis de La Pedrera, una recreació del pis i la vida d'una família benestant del primer terç del segle XX, reconstruït íntegrament amb els elements originals que configuren l'interior d'un pis a La Pedrera.

2002

Es participa en les celebracions de l'Any Internacional Gaudí amb l'exposició "Gaudí. Art i disseny".

27 de novembre de 2006

S'inaugura la reforma de l'Espai Gaudí com a centre d'interpretació de la vida i obra d'Antoni Gaudí, tot fent especial atenció a La Pedrera.

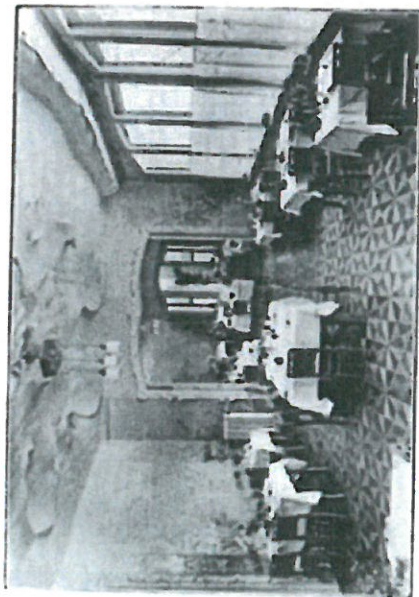
Novembre-desembre de 2012

Es celebra el Centenari del final de la construcció amb un programa d'activitats que combina el caràcter essencialment festiu de tota celebració amb diverses propostes culturals i artístiques.

Pensión Hispano-Americana de G. CAMPAÑA

*Paseo de Gracia. 92 y Provenza. 261 al 267
Teléfonos 7816 y 7980. -- BARCELONA*

DETALLE DE UNO DE LOS COMEDORES

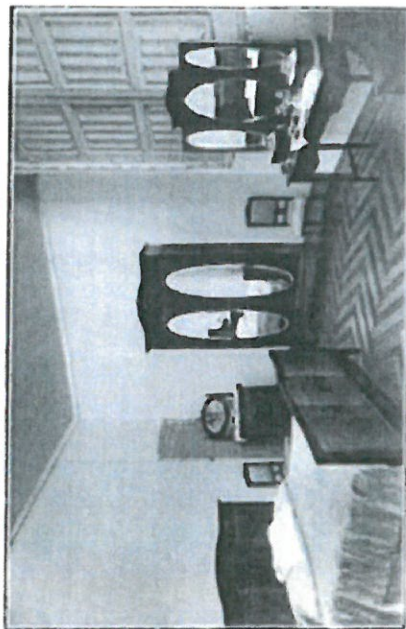
En el renombrado edificio del Paseo de Gracia, cha-
llán Provenza, que ha merecido, por su originalísima
arquitectura, los comentarios de los críticos más eminen-
tes de Europa, se halla instalada la Pensión Hispano-
Americana, de todo primer orden, y que ocupa las habi-
taciones superiores y los vastos entresuelos y bajos del
mencionado edificio.

La espléndida situación que ocupa en la vía más her-
mosa y más aristocrática de Barcelona, y el servicio
impecable de la casa, hace que sea ésta la preferida por
las familias americanas, que encuentran en el trato exqui-
sito de la Pensión Hispano-Americana, un nuevo atracti-
vo a los que les brinda esta hermosa ciudad mediterránea.

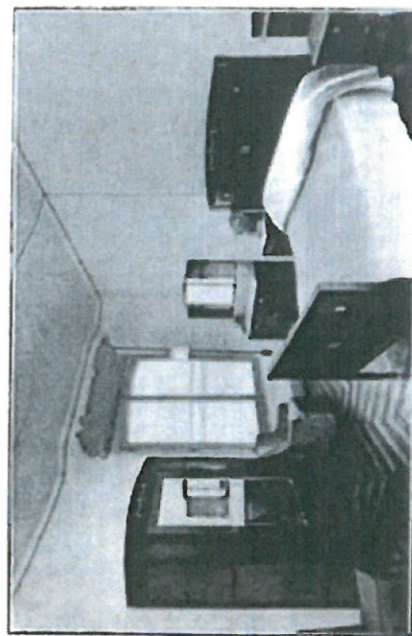
— 188 —

Pensión Hispano-Americana de G. CAMPAÑA

*Paseo de Gracia. 92 y Provenza. 261 al 267
Teléfonos 7816 y 7980. -- BARCELONA*

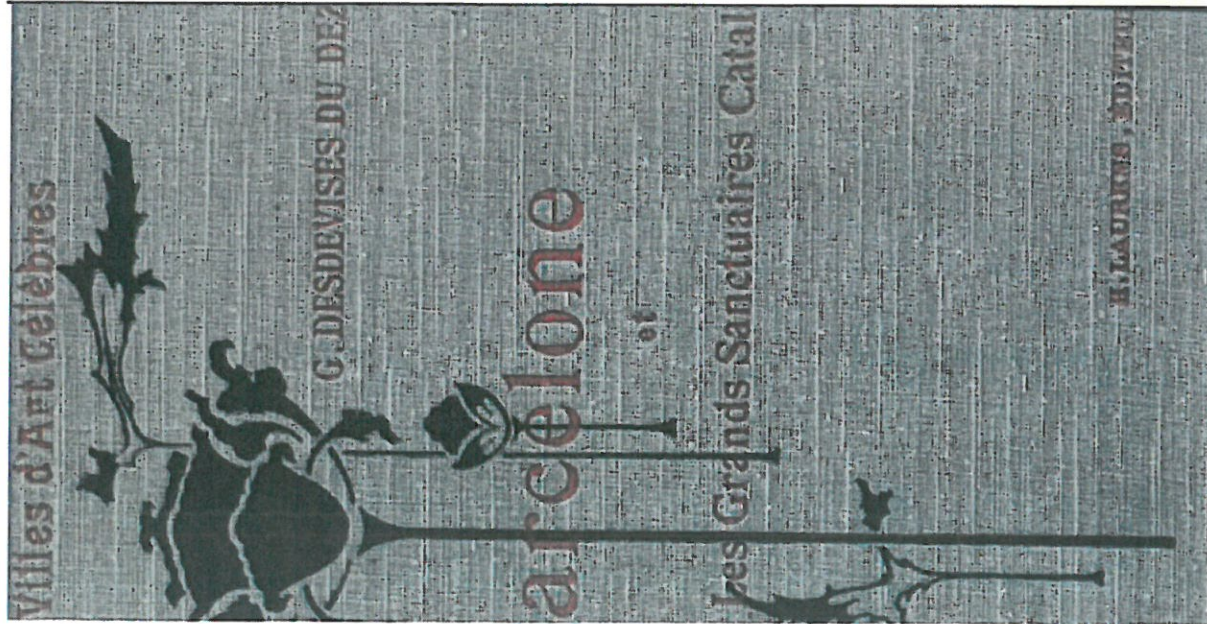

DORMITORIO EN EL ENTRESUELO

DORMITORIO EN EL CUARTO PISO

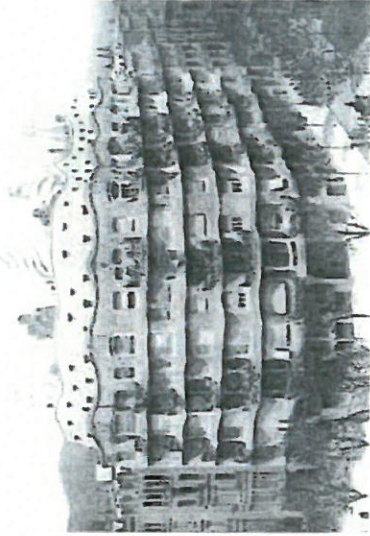
— 189 —

BARCELONE

71

merville la Renaissance espagnole, et l'hôtel Serra, sur la Rambla de Catalogne, est peut-être l'édifice le plus pur de tout le nouveau Barcelone. La Renaissance italienne a inspiré à M. Tiberto Salazar le charmant palazzo florentin construit sur l'avenue de Gracia pour M. Alarc. Le baroque a toujours flatté par maint et c'est le goût espagnol, qui en retient la trace en plus d'une construction, notamment sur ce riche hôtel de la Rambla de Catalogne et la production des colonnes et l'avancée barbe les balcons font penser au palais de San Telmo l'ensemble de propriétaires sens-

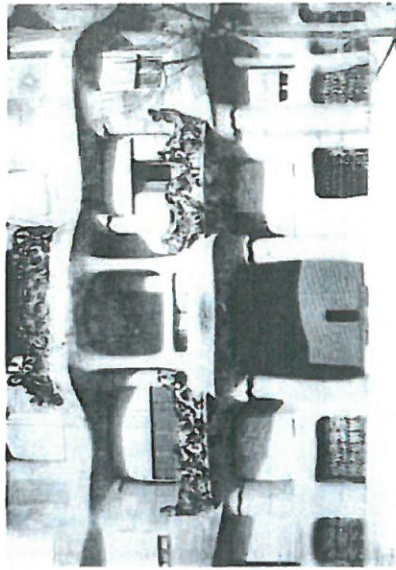
Maison avenue de Gracia, 92, par Antonio Gaudí

bient toujours craindre que leurs façades ne paraissent trop pauciers; un hôtel de goût français bâti à l'extrémité de l'avenue de Gracia fait l'effet d'un homme en vision au milieu d'un état-major. Il n'est chose dont on ne s'avise pour briller; tel mettra un toit de maillages à sa maison, tel autre l'accompagnera de clochers de lience; ici puis attoune une porte massive en acajou sculptée rehaussée de cuivres étincelants, là c'est une façade tout entière recouverte de filices le coulant seules au hasard et dominant l'impression d'ornements fantastiques, de riuages qui passent de reflets qui se jouent; plus loin voit une maison toute fleurie de guirlandes, porte, fenêtres, balcons et windows. Mais nul n'a pensé plus loin que M. Gaudí l'étonnante variété de style, le point pris de l'aspect hautain et sans répétition. Sa dernière création en ce genre semble atteindre la limite.

BARCELONE

72

du monstreux. Que l'on se figure une falaise sculptée par un peuple de géants. A même la pierre brute, ils ont taillé des piliers, ouvert des baies et des passages, pas de lignes droites, mais des courbes, souples et flottantes, comme si pour ces forces colossales le gruit se fit fait argile, puis pour tapeler que ces Hercules savent au besoin, étonner par leur raffinement aussi, non que par leur force, des balcons en fer forgé, compliqués comme des tentes d'aliques, reposées, bossées, enchevêtrées, tortils et retortils à plaisir et tentes de couleurs violentes. Plus au haut de la falaise, comme une maison

Maison avenue de Gracia, 92, par Antonio Gaudí

de marguerites, les crêtes blanches d'un toit en lambeaux. Ce n'est point à votre goût... Possible mais c'est au sien

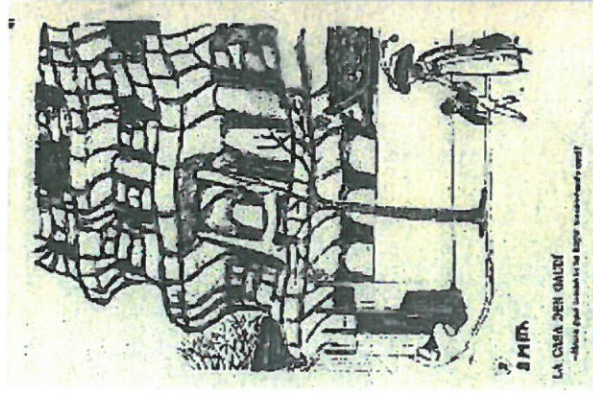
LA BANLIEUE DE BARCELONE

La liberté croissante des terrains a décidé beaucoup de Barcelonais à s'établir à la campagne. Cette banlieue présente de grandes usines et de puissantes agglomérations ouvrières, qui intéressent l'économiste et le sociologue plus que l'artiste, mais elle renferme aussi quelques beaux villages des sites gracieux et d'admirables points de vue.

A la porte de Barcelone, non loin du couvent de Saint-Joseph de la Montagne sacrée, sur un terrain très mouvementé de 15 hectares, le Pato

Acudits sobre La Pedrera

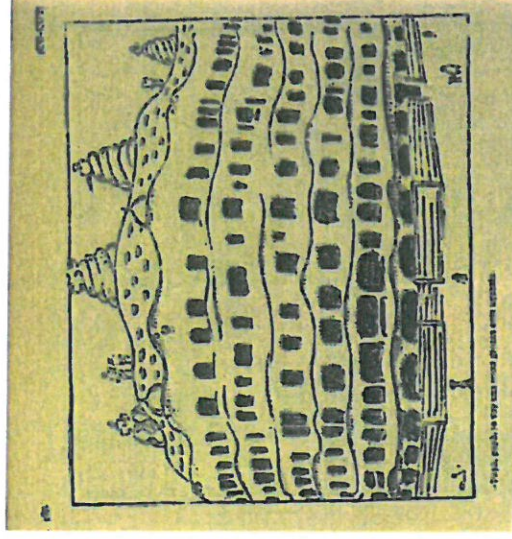
La singular estructura de la Casa Milà, «La Pedrera», i la relació entre Antoni Gaudí, l'arquitecte, i Pere Milà, el propietari, van ser objecte de burla i escarni públic i caricaturitzades en diverses publicacions satíriques de l'època. De fet, és popularment coneguda com La Pedrera, que al·ludeix irònicament al seu aspecte extern, molt semblant al d'una pedrera oberta.

© Biblioteca de Catalunya

Smith, *iCut-Cut!*,
21 de gener de 1909

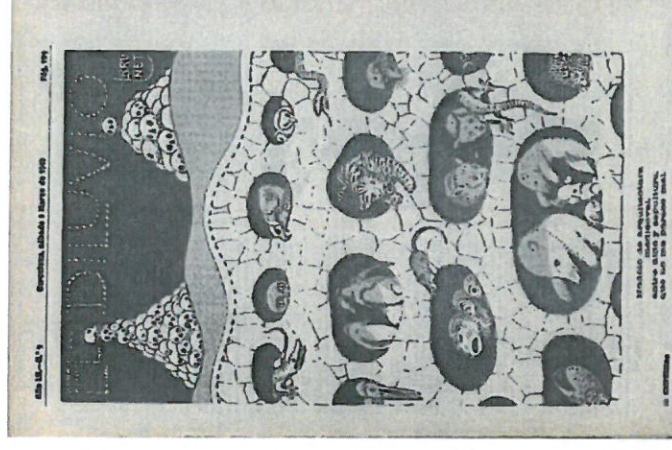
«La casa de Gaudí»
«Mama, Que hi ha hagut un
terratrèmol aquí?»

© Biblioteca de Catalunya

Joan Junceda, *iCu-Cut!*, 23 de març de
1910

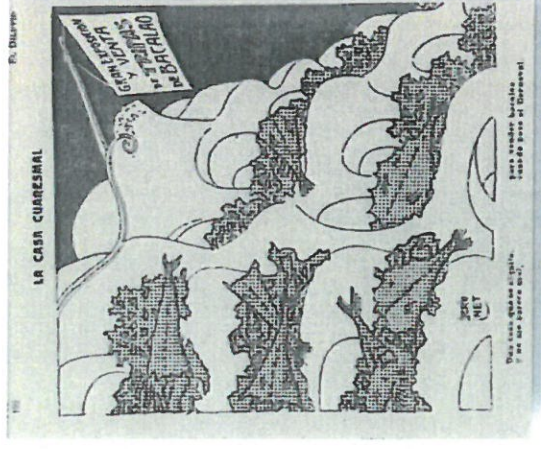
«Papa, jo vull una *mona* gran com
aquesta»

© Arxiu Històric de la Ciutat de BarcelonaBru-Net *El Diluvio*. *Suplemento Ilustrado*, 5 de març de 1910

Representa la casa com una caverna on
només hi poden habitar rates i altres
animals exòtics.

Acudits

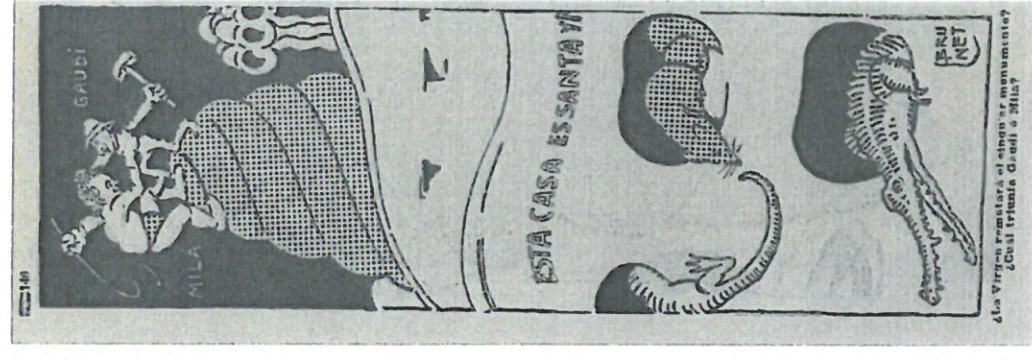

© Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona

Bru-Net. El Diluvio. Suplemento Ilustrado. 25 de febrer de 1911. «La Casa Cuaresmal»

Els ferros forjats dels balcons es presenten com si fossin cues de bacallà sec i de la cornisa penja un cartell «Gran exposició i venda de budells de bacallà».

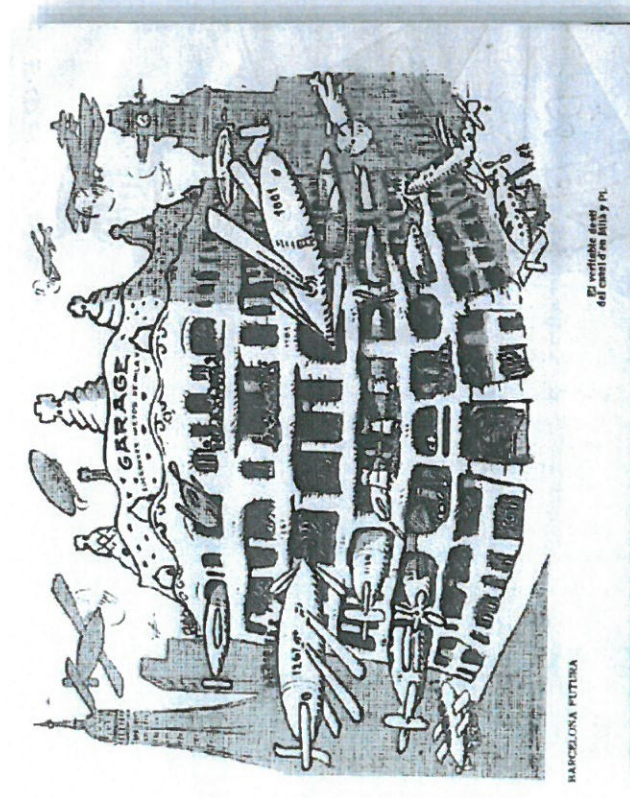
Al peu de la caricatura es diu: «Una casa que se alquila, y no me parece mal, para vender bacallao cuando pase el Carnaval»

«Esta casa es santa y....»
 Damunt d'una de les sortides d'escala es pot veure un terrible combat entre un Milà en taparrabos, que empenya un fuet, i un curiós Gaudí amb salacot que tova un martell, mentre agafa el seu client pels cabells arrissats.
 Al peu de la caricatura es diu
 «¿La Virgen rematará el singular monumento? ¿Cuál triunfa, Gaudí o Milà?»

Bru-Net. El Diluvio. Suplemento Ilustrado. 25 de febrer de 1911

Acudits

© Biblioteca de Catalunya. Ateneu Barcelonès.

Picardol. *l'Esquella de la Torratxa*, 4 de gener de 1912

«Barcelona Futura»

«El veritable destí de la casa de Milà i Pix»: ser un garatge per a zepelins.

© Biblioteca de Catalunya. Fundació Folch i Torres.

Joan Junceda, *En Patufet*, 28 de maig de 1925

Un suposat futur inquilí comentava la dificultat d'instal·lar penjades per adornar els balcons a les celebracions. El dibuix mostra tota mena de curiosos objectes que formen el balcó, des de cargols fins a cafeteres.

És la primera vegada que apareix escrit el nom de PEDRERA associat a l'edifici.

Sociedad de Atracción de Forasteros

SYNDICAT D'ESTIATGE

Patrocinada y subvencionada por la Excm. Diputación
Provincial y Excm. Ayuntamiento de Barcelona

Informaciones gratuitas á los viajeros y turistas

Informaciones gratuitas á los viajeros y turistas

Rendimientos gratuitos á los viajeros y turistas

Informaciones gratuitas á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

Información gratuita á los viajeros y turistas

